

غرد کلمو روح

پنحوال: محمد انور وفاسمند

Ketabton.com

څنگ سره اېښي کتابونه (٦)

دا يو غرپ غبرورنيا، (غر د کلمو روح)
تاسو ( ) ته، په ټول درنښت ډالۍ شو؛
د زړونو او ذهنونو، دروښنایۍ په نيت يې وڅښئ!
مینه اکادمي

ڊالی:

«خان» نذرانه کوم، خدایي بي شڪله
غڙور ڀاله پاره!

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

د خدای تعالیٰ په نامه،
چې له نامه نه یې، د خالصې
مینې ورحمت عطر، زمور پر زخم
زخم زړونو، را اوري!

کتاب پڙندنه:

د کتاب نوم: غږ د کلمو روح

پنځوال: محمد انور وفا سمندر

ډیزاین: هېوادمال گرافیکس (۰۷۸۶۷۸۵۷۲۰)

[FB.com/hewadmal.graphics](https://www.facebook.com/hewadmal.graphics)

چاپشمبر: ۵۰۰ ټوکه

خپرنډوی: مینه اکاډمي

د خپرونو لړۍ: (۶)

لومړۍ چاپ: د ۱۴۰۰ لمریز لېږدیز کال پسرلی

مینه اکاډمي

۱

غبر د ژوند سا ده. دنيا په خدايي غبرورنيا، ودانه ده.
له بي غبرۍ سره، هرڅه مري.
هرڅه هيريري، هرڅه ورکيري.
غبر، د هستۍ نوم دی.
(د چوپتيا دمه)

زه له هغې شيبې ياديرم؛ چې ونومول شوم.
گل له هغې شيبې شته؛ چې گل ونومول شو.
دنيا له هغې شيبې شته، چې ونومول شوه. ياده شوه.
مور د غبر له لارې، دنيا مومو.
مور، چې د هر غبر لاره ونيسو؛
يو شى مومو.
(د چوپتيا دمه)

دا دنیا له غبره جوړه ده.
دنیا په غبر ژوندی ده.
دا راز راز غبرونه، د دنیا ساه را کښل دي.
مور په هر غبر کې، د دنیا ساه را کښل اووو!
شکر خدایا!
د غبرونو باران دی بختور وي.

★★★

۲

غبر، د خدایي غبر بې شمېره، انعکاس دی.
غبر سپېڅلی دی.
کاش مور دومره هوسنیار شو چې د هرچا غبر ته احترام وکړو.
که مور یو بل ومنو،
یوبل واوو؛
نو کله به هم له وچکالی، سیل، زلزلې، او اورغورځونې سره،
لاس او گریوان نشو!
(د چوپتیا دمه)

★★★

اه، شکر خدایا!
شکر دنیا ټوله نوې او تازه ده.
زه نن هغه دنیا گورم، چې هېڅ مهال نه وه.
دا نوې دنیا، نوې نړۍ،
او نوی ژوند دی!
(د چوپتیا دمه)

زه نن نوي کائينات گورم او اورم.
دا کائينات ټول نوي او تازه دي.
دا کائينات ژوندي دي.
کائينات، له ژونده ډگ دي.
کائينات، خدای پیدا کړي.
کائينات، له غږه ډک دي.
کائينات، له کلمو او ویناو، ډک دي.
کائينات، نه پرانستل شوي کتابونه دي.
حتا، یوه شنه پاڼه،
حتا، یوه وړوکې چوڅکه،
حتا، یو وړوکې کب،
ټول، خبرې کوي.
ټول، غږ لري. (د چوپتیا دمه)
اورئ؟ دا ټول پاکه او سپیڅلې ترانه وایي.
ټول، د خدای شکر کوي.

ټول کائينات، د خدای شکر په خوله لري.
زه له کائيناتو سره، خپل زړه او خوله،
او پټ حواس شریکوم.
او ددې نوي او تازه ژوند، شکر کوم.

★★★

٤

دنیا د غرونو ویا له ده.

هره خوا چې گوروو؛ غرونه را اوري.

(د چوپتیا دمه)

آدمیان غبریري، مرغان غبریري؛

د هغو ژبه، زموږ له پاره، ترانې جوړوي.

باد غبریري؛

د باد غبر، موږ د وریځو په حرکت کې وینو!

ونې، بوټي، شنېلي، وري، پالیزونه،

گلان او میوې هم خپل، خپل غرونه لري!

(د چوپتیا دمه)

ټول طبیعت غرونه او غورونه لري؛

کنه لمرگلي، د لمر په لور نه ور کتل.

کنه اوبه په وچو زمکونو ورتلې؛

کنه په ژمي پسې پسرلی او ورپسې اوړی،
او ورپسې منی،
او ورپسې بیا ژمی نه راتلل.
(د چوپتیا دمه)

ټول څه، هم غبر لري، هم رنگ او هم یو بل اوري.
ټول طبیعت، یو د بل له پاره، ترانې او سندري وايي!
ځکه خدای داسې سندربول پیدا کړي.

***

۵

سکوت اوړی؟
سکوت د ټولو غبرونو، (غبر) دی.
سکوت، یو مخ غبر دی؛
غبرونه یې، (انسان، مرغه، پیری، ستوری...) نومونه دي.
سکوت، ټول غبر دی.
او د ټولو غبرونو سا، ځان کې لري.
(د چوپتیا دمه)

***

٦

سکوت یو دی او غبرونه یې نومونه دي،
چې بې له دې، غورونه نه ورته خلاصبري.
مور «غر» نه اورو؛ نومونه یې اورو،
چې د ذهن ماشین ورته اختراع کړي.
نو زموږ غبر؛ غبر نه دی، هسې یوه تیاتري لوبه ده،
چې د «زه» او زه ترمنځ واټن، پر دغې نشه تېروو!
غر چې غور کې خلاص شوی،
هغه وچې، کلکې، پلاستيکي، لرگینې، اوسپنيزي نقره یي او...
نانځکې دي، چې تمدن یې راوباسي،
او زما شخصي زمانه یې د خرڅلاو شیبه گرځي.

***

٧

زه یې ولې اورم؟
د «زه» تشه، ډکېدل غواړي!
ورې مړېدل غواړي!
نوم لیکل کېدل غواړي!
زه به تش وم؟!
زه تشه یم!
غر، نوم را باندې لیکي.

زه په غبر کې، خپله تشه وژنم.
زه په غبر کې، خپل سکوت ماتوم.
غبر، زما شراب دي.

زه کنډو

د غبر لاره؛

آواره؛

دبنته؛

پاڼه ...

تر هغې چې یوې مور زېرولم، زه چېرې وم؟
تر هغې چې یوه پلار نومولم، په څه نومېدللم؟
تر هغې چې د کلي، قوم، دود، تاریخ، واسکتیونه او خولۍ یې را اغوستلې؛
پر سر را ایښوولې،
زه څه وم، څوک وم؟؟؟

***

۸

کلونه کېږي، چې کلمې له ما لاره کېږي؛
خو نه لیکل کېږي!
کلمه په غوښه، هډوکي، ډبره، پاڼه او
د انټرنټ پر څپو نه ځاېږي.
پر کلمه غږېږم؛

خو (کلمه)، نه غږېږي!

کلمه سپینه ده؛

خو نه هغه سپین مخ چې زه یې وینم.

کلمه حاضره ده؛

خو نه هغه هندسي کتاب چې پر مایې را ایښی!

یا ما پر دې لوستونکي ور ایښی!!

کلمه، تر خبرې دمخه او وروسته شته؛

خو کېږي لانه!

زه کېرم او کلمه ورک کوم.

مور کلمه ورکي، ویناوال مروو؛

چې کلمه وشي.

***

۹

کلمه د خدایي غږ، حاضره څېره ده!

که چېرې ذهن له کتابتونونو او معبدونو،

او د غوښو-هډوکو له خدایگانو وشړو،

کلمه پاتې کېږي.

کلمه، تر هرې ژبې دمخه ده.

کلمه، کټ مټ له خدای سره ده او (هغه)، ذهني نفسونو وژلې!

د (بېچې) دومره زده و، چې په خپله «زه» باندې،

ددغي د وژلو جنايت ومني، د (ملاصدرا) په خبره:
«خدايه!

څه يې وموندل چې ته يې، ورک کړې!
څه يې ورک کړل، چې ته يې وموندلې!»

***

۱۰

غر، د حکمت کان دی.

کاني، يوه اگاهي ده!

کاني، هومره سخت ويده دی، چې يوازې سنگتراش يې راويښولای شي!
د سنگتراش لاسونه، هغه ژوند خوځوي، چې له خدای څخه راځي!

سنگتراش يوه خبره ده، يوه دبدبه!

خو ژوند هغه خدایي غذا ده، چې

د مينې زانگو کېږي.

او هستي له ټولو خاورو دوږو سره،

تر شنه تشيال لاندې اهنکينه، خوځوي.

اهنگ، د ژوند درزا ده،

چې د مور له «اللو للو... دلته مه راځيه غلو...» دمخه،

ما د هغه کور په لور ور بولي، چې

له ازله، زما په په روحي نوم، اباد و او دی.

***

۱۱

غبر، د کور سپورمکی ده.
زما لاره هغه ده، چې کور ته به پرې ورځم.
د زانې الوت هغه دی، چې کور ته به یې ورځي.
د عالم لاره هغه ده، چې د فکروباور په زور یې؛
په «ډار» او «زور» غواړي.
څوک دي، چې بې لارې دې وي؟!
د ژوند ډولونه، په خپلو طبیعي لارو، کور ته روان دي.
کورونه، د خدایي کور، مکاني-ذهني کورونه-معبودونه، دي!!!
که څوک وي، چې زه یې لارې ته برابر کړم؛
خپله به رانه ورکه شي.
که څوک وم، چې نور مې باید بوځي، خپله به مې نه وي؛
تجربه به مې نه وي.
څوک نه شته، چې څوک یې بوځي!
ځکه لارې جلا، جلا؛ خو مقصد یو دی.
ځکه خدای او خدایي کور یو دی؛ خو د ژوند په شمېر، بڼې او ذهني
ډولونه، تراشل کېږي.

***

زما ټولې موندنې نقلې دي .
خبرې مې هغه ماشينې شوي اهنگونه دي ، چې له خدايه رابهېري .
هېڅ شى سخت نه دي !
يوازې زموږ ژبه ، کاغذ ، او متن ،
اوسپنيز شوي .
په اوسپنه چې کړبنې را شنې کوي ؛ نو په اور به کښېنې ،
اور به خورې ، چې وخورل شي .
«هغه» شته ! بې اوره ، بې ډبرې ،
بې مسي او برنزې معبدونو (دې) او هر ځاى شته .
ما څه وکړل ، خداى را نه خاورين شو !
په خاورينو معبدونو کې اوسي ، او اوسپنيز غازيان راځي ، چې
له معبدونو «کوه نور» ، او سنگ شامقصود غلا کړي ؛
کور سره نېردي ، خداى ته کور جوړ کړي ! (د چوپتيا دمه)
خدايه ! ساده کيرم :
طلايي ، او نقره يي ، او مسي
جامې هېروم ، ساده کيرم ؛ متن وباسم ،
چې له مړه فيلسوف سره پاتې شي !
زما څه نه شته ؛
زه هغه را نه ورکه برخه يم ، چې کټ مټ دې ، په ساه را کښلو کې وشو !

۱۳

غورۍ په دواړو غوږو را پرته دي او يوه هغه شپېلی غږېږي، چې ټوله
ځواني يې،
د (زاره بنار)،
په سرپټو کوڅو کې وغږمېده؛
له وچو لرگو-وسو سره والوته، او دلته کسټ په غله ژبه،
ما د غرونو په کاغذونو کې اوبه کوي!! (د چوپتيا دمه)
غږ شته؛ نو کاغذ څنگه اورم!!!

★★★

۱۴

غږ نه ثبتېږي، نه ودرېږي، نه وچېږي!
غږ نه مري؛ ترڅو «غږ» ته ورسېږي.
څومره چې ورباندې غږېږم، لېرې کېږم.
څومره چې پوهېږم، هومره يې دروغ دروغ،
په خوله او په متن کې راوړم!
(شته)، نه ويل کېږي!
شته؛ ښوول کېږي!
نشت وایم، لیکم او د کاغذي غرونو کاروانونه،
د ذهن وچ، کرخت، بې مالګې جنت ته،
ور جاري کوم.

★★★

۱۵

غبر شته.

(خوک) یا (هېخوک) غبر پري!

خو چې زه غبر پرم، غبر ډو پيري،

لیک د غبر احتکار دی.

لیک د لیکوال نه دی؛ اخر یو (دی).

یو چې بیا پر عقل ور پورته شو، یو شو؛ نو خوک به نه غبروم!

(سپین غبر) خپله غبر پري!

یوازې غبر غبر پري، ما خپل د شعور جیبونه، له غبره راغلا کړي!

هغه هرڅه لري، خو پولیس یې زه یم!

او «زه» یم!

ځکه نو زمانې، زمانې زما د غلا، غځول دي.

***

۱۵

غبر، د حکمت، آزادۍ او مینې،

بې پولو اقیانوس دی.

همدا غبر دی او ټول غبر شته!

نه به یې وایم! دا د بدن خاورین کنډولې مې خام دی؛ اور به واخلي.

آه ه ه...!

خومره چېغې مې وهلې، چې راوبنس شم.

هومره مې راباندې وليکل، چې بېرته بې سواده شوم.
بې سواډي ښه ده،
ځکه خدای شته،
نوره يې، بې سواډي ده!
(د چوپتيا دمه)

★★★

۱۶

يو بې نومه دی، چې دومره مې غبروي!
يو بې نومه دی، چې زما تر وينا، نصيحت، پوهې
او عقل لا، لا، لا... لوړ ودرېږي.
نه يم هغه خوله، چې بې نومه پرې وويل شي.
نه يم راوينس شوی هغه غور، چې دغه د هرڅه پلار؛
سکوت واورې!
آه!

په دې لرگېنو توريو څه وکړم!
په دې غاښوره خوله، څه ووايم!
په دې غورو، چې وينې يې ژوند دي؛ څه واورم!
چې بې وسلې نه شم، هغه مې نه شته.
چې سترگې او غورونه، پښې او لاسونه...
فکرونه او زاړه آوازونه،

تش او خالي نه کړم،
بقا مې نه شته!
هو! بې مینې کولو، هېڅ نه شته، هېڅ نه شته...!

***

۱۷

غږ د ابدیت کښتۍ
په غږ، چې د جسم کانی، را چاپېر شو، مکاني-زمني شو.
زموږ اذلي جنس، ځان کې ویده غږورنیا دی.
ددې نور او غږ را وښکلو له پاره باید عاشق شو؛
لنډۍ شو او سرنده یې شو.
نی وشپېلۍ یې شو.
او دومره تندرېز شو، چې کانی کې، زړه ته لاره پیدا شي.
او دې سره به زموږ هغه سترگه راوینښه شي، چې د خدای له وخته مو لرله؛
خو لا مو نه ده کارولې!
څوک یې درېیمه سترگه نوموي، څوک دروني سترگه.
وايي: د دوو سترگو د وروڅو منځ کې، ویده پټه ده!

***

۱۸

ژوندي، د خدايي غږ بې شمېره څېرې دي.
او: ژوند د غږ نقاش دی.
هر ژوندی د غږ د شعر يو جلا صنعت دی.
د شکلونو سرنوشت، د غږ کښتۍ موندل او هغه کې سپرېدل دي.
د ابدیت د قانون له مخې، ټول سپاره دي.
خو هره اروا، په استثنايي حالت، سرعت او څېرې سره.
لوی سرعت، له عشق سره دی.
عشق، د ابدیت ژوندی قانون دی.

***

۱۹

لویه خدایه!
زه څه یم، چې څه وغواړم؟
ځان، د خدایي غږورنیا،
تالندو او برېښناو،
موجونو او گړنگونو ته سپارم!
زه څه یم، چې څه وکولای شم؟!
ځان، خدایي غوښتنې ته سپارم.
زه څه یم، چې څه وکولای شم؟
ځان، د خدایي غږورنیا له پاره، لاره غواړم.

***

۲۰

کلمه، د غږ شکل ده.
دغسې هر شکل، مجسم غږ دی.
ونه، هم د غږ شکل ده.
آیا مور د بې شمېره شکلونو، دغه گپه او جاري سمفوني اورو؟!
یوازې مینه کولای شي د ټولې هستې،
په رنگینو پټو - خپره راوړو غږونو، جاري شوې او ژوندی موسیقي واوري.

***

۲۱

زمور فکر، زمور خبره،
زمور دریخ او زمور کرپنه،
د گلاتو په خپر راټوکېږي او زمور د (بخت) پانه، سمسوري.
اوس به ووايو، چې لویه ورځ مو فکر کې، څه گرځېدل؟
په خوله مو څه راوړل؟
دریخ مي څه و؟
او کرپني مو په څه ارزېدې؟
اوس پته راته ولگېده، چې گل په شعور لوړ دی، که زه عزتمن!؟

***

۲۲

انسان کاملاً یوازې دی!
انسان، د جسمي، ذهني، عاطفي او رواني پورې او کالبونو په اغوستلو سره،
د (خان)، موندلو مامور دی.
دا ماموریت، یوازې ترسره کېږي.
دا سفر، د خان اقلیم دننه، تر سره کېږي.
دې چارې له پاره، موبړ خدایي نور او غبر-کلام، په اختیار کې لرو.
نور، دروني لاره راړنوي،
او غبر، د دروني دنیاگانو، یوازینی لېږدونکې، سپورمکی ده.
یوازې مین و اوسئ:
هره چاره د خدای په نامه سرته رسوئ!

۲۳

د خاموشی تندر!
خاموشی
د غبر په غوغا ډکه ده.
آیا کله شوي، چې نه د انسان،
نه د حیوان،
نه د مرغ،
نه د ماشین او نه د باد یا باران،
تندر او حتا د میري، د پل او چتولو غبر، وانه وورئ؟

د غبر اصلي، ابدي او جاري سرچينه دغلته ده.
چوپتيا د ټول متن،
ساز او خبرو،
نه ختمېدونکې وياله ده.
کله کله له دې مادي- ذهني غبرونو، ها غاړه غبرونه وخبښئ.
د چوپتيا غبر، د تخليق اساسي سرچينه ده.

***

۲۴

د خوب سپورمکي، د مکان او زمان هاغاړه،
سياحت راباندې کولای شي.
که په پښو څو، نو پېړۍ يې وبولئ، چې پر دغې خاورينې دنيا، راتاو شو!
د زړې زمانې قاطر، آس، بگي،
يا راوړوسته باېسکيل،
موټر ساېکل، موټر،
يا تر هغو قيمته بېړۍ والوتکه،
يا د اوس زمانې سپورمکي،
دا ټول لېږدونکي، خره دي، چې لاره لنډوي.
خو د خوب سپورمکي په شېبه کې، له مادي حواسو او ذهني عقله هاغاړه،
ناشنا جهانونه راباندې، وړيا گوري.
دې بې شانه سفرونو ته مو څومره پام ور غلط کړی؟

یوازې مینان زړونه، دومره وس لري.
میین ووسی!
وینه او خوب به مو دې دهستی، د تازه اړخونو، کشف او پېژندل وي.

***

۲۵

په خدایي غېروړنا لوند
او تازه خیال،
شېبه شېبه،
جنت ته شکل او واقعیت ورکوي.

***

۲۶

ونې ماڼۍ گانې دي؛
قصر ونه دي!
هغه ژوندی واحد-ژوندی موجود، چې د ونې شین شال یې
پر ځان راتاو کړی،
له چا کم دی؛ له چا کشر دی!؟
آیا دومره سواد لرو، چې د ونې په ادبیاتو،
د ونې په ژوندی زمزمه،

د خدای بې نومه نوم،
واورو!
خدای چې وي، بیا نوبل څوک (لوی) دی؟؟؟
دغه شېبې مې، د څو ژونديو ونو،
له بې مته لوحو،
دومره پوهه،
پر ځان ورزیاته کړه.
مینه دې سرلوری وي!

***

۲۷

کلمې، له پښو پاتې غبرونه دي!
کلمې، د ژوند د پښو-پلونو،
پاتې خاپونه دي.
ژوند په کلمو کې نه ځائېږي.
ژوند روان دی.
خو چېرې به ولاړ شي؛
له خدایه پرته به، بل چېرې ولاړ شي!
له (هغه) پرته، بل هېڅ نه شته!
آیا د وجود سمفوني اورو؟
دا اوس - څو شېبې - د ژوند سمفونۍ پسې، وتپدم او دا نښې مې،

د کلمو په نقابونو، راچاپ کړې!!
خو دغه سمفوني نشم ویلای،
نوټېشن نه لري!
دا تر لیک او الفبا مشر متن دی.
باید تجربه شي!
بل کار مه کړئ، یوازې پر ژوند مین و اوسئ!

***

۲۸

د غبرورینا ستورمزلې استادان،
د دروني موسیقۍ،
د اورېدلو زده کړه ورکوي.
دا هماغه د ټول حیات، د اورېدلو وړ، ابدې او جاري، جریان دی.
د چوپتیا صنف، د حکمت له الماسو،
ډک دی.
یوازې مینان دي، چې ددغه بې شکلې بناړ،
په سپل او سفر اوږي.

***

۲۹

افکار مو د سبا ورځې درمند دی.
اوس نو دا ووايئ څه شی ارزي، چې ذهن کې ځای ورکړو؟
آيا ځانونو سره دومره مينه لرو، چې سبا ورځ د مينې حاصلات،
ټول کړو!؟
نو وخت يې نه دی، چې يوه بڼه «ذهن ټکاني» وکړو؟

***

۳۰

مور، د مينې د غبر،
کلمې ياستو!
مينه شته!
بايد «ليدل»، زده کړو!
مينتوب همدا دی.

***

۳۱

نړۍ؛ د غبر رنگينه نقاشي ده.
انسان، د غبر راوړی گل دی.
ژوند، د غبر په وزرو راغلی،

د غږ په بې شکله وزرو به، خپل ابدې کلي ته ستنېږي.
عمر ددې له پاره ښايسته موقع ده، چې مينه وکړو.
مينه کول، خپلې ټولې واگې، خدايي ارادې ته،
وسيله گرځول دي.

***

۳۲

ټول درد وکړ او او سوزېدل؛
د ژوند د پسرلي، جوړېدلو له پاره دي.
ژوند، د ابدیت، سخندان دی.
فکرونه، باورونه و اخلاق، که د ابدیت سرود سمفوني نه شي،
هېڅ دي!

***

۳۳

کاش داسې کلمه وای، چې ټوله مينه مو،
په کې ايښې وای!
او دا وړيا کېسول مو،
د ټولو دردونو ورنځونو؛ د واکسين په توگه،
يو بل ته ډالۍ کولای!

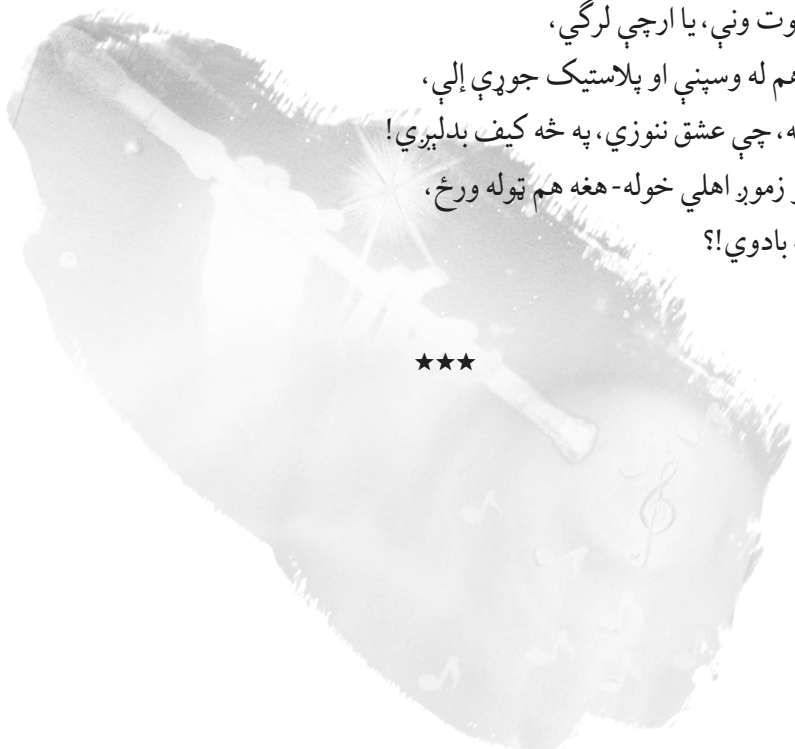
کاش پرته له عشقه؛ نوره ټوله پوهه او شعور،
ناشعوري او ناپوهي وای!
کاش تن وعاطفه، ذهن وروان؛
ټول، د عشق له خاورې جوړ وای!
کاش ټول کار، د مینې کار وای!
او کاش، هرڅه مینه وای!
او کاش یوازې مینه وای!!

***

۳۴

د توت ونې، یا ارچې لرگي،
یا هم له وسپنې او پلاستیک جوړې ېلې،
دنده، چې عشق ننوزي، په څه کیف بدلېږي!
خو زموږ اهلي خوله- هغه هم ټوله ورځ،
څه بادوي!؟

***

۳۵

سپین غبر، د ټول پنځ جاري چینه
وايي:
«خدايي غبر مخامخ له اروا سره خبرې کوي.»
او مپن زړه، د روح سپین غبر،
حس او تجربه کولای شي.
ذهن او ذهني ژبه، دا بې شکله غبر،
د لنډۍ یا مثنوي، نثر یا کیسې،
مجسمې یا نمایش په بڼه، دنیا ته ور معرفي کوي.
یوازې مپن زړه واوسئ!

***

۳۶

جهان، د غبر د ابدی موسیقي،
ونې، بوتی، گلان او هر بل زنده جان،
دي.
که دروني حواس راوینس کرو، او هستی ته د زړه په سترگه وگورو،
نو جنت مو خوا سره دی.
جهان؛ د غبر ژوندی نقاشی ده.

***

۳۷

غور ايسنوول
او د چوپتيا شات اور بدل؛
د چوپتيا د اقليم ټوله پوهه ده.
سکوت؛ پرته له شېبې ځنډه،
اوري!

***

۳۸

ژوند،
له خدايي زمکو،
د را روان بې متنه غبر،
حسي څېره ده.

***

۳۹

ژوند؛ د عشق د غبر،
انگور و غنم دي.

***

۴۰

ژوندي؛ د خدايي سپين غبر، بې شمېره څېرې دي.
او ژوند د غبر نقاش دی.
هر ژوندی، د غبر د شعر يو جلا صنعت دی.
د شکلونو سرنوشت، د غبر کښتۍ موندل،
او هغه کې سپرېدل دي.
د ابدیت د قانون له مخې، (ټول) سپاره دي.
خو هره اروا په استثنايي حالت، سرعت او څېرې سره.
لوی سرعت له عشق سره دی.
عشق، د ابدیت ژوندی قانون دی.

***

۴۱

ژوند، د هغه یوازني، د غبر، کرونده دی.
نو جگړه له کومه شوه؟
جگړه، د ذهن اضافي غوښتنه ده!
د سولې ورکه کلی، د نورو (ژوند، آزادۍ او مال) ته،
درنښت کول دي!
یوازې مینه کولای شي،
انسان نوی، مدرن او مدني موجود، جوړ کړي!
مینه، تر جگړې وشخړې، زیاته زړورتیا غواړي!

مینه بخسبونکې ده او جگره، اخستونکې!

★★★

۴۲

غبرورینا،
د روح خواړه
و اوبه دي.

★★★

۴۳

«دا د هرې اروا برخلیک دی، چې د معنوي غره لوړې څوکې ته ورسېږي.
او د ژوند هر شېبه کېدلای شي، په روغه لاره کې یو گام اخستل وي.
او: د غبرورینا ستورمزلې، د لارې، لارښوونه کوي.»
نو: فقط مین واوسئ!

★★★

۴۴

وايو:

«خدای شته!» (خدای حاضر او ناظر دی)

خو پوهېرئ، مور له خدایه څه لرو: د غبروړنا روان بحر.

ټوله هستي، د هغه د مینې ستره،

غبرېدونکې ترانه ده.

دا سپینه نغمه، له ابدې وه،

له ابدې شته، او تر ابدې به یې، د زیروېم پر څپو،

اوږو را اوږو او د ټول ژوند په څېر به، د حیات اویه ترې څښو!

وگورئ: پرته له مینې، بله رښتیا-بل واقعیت-نه شته!

***

۴۵

خدایي اراده، د هستې ژوندی حکومت دی.

خدای شته!

او دې کې بل هېڅ خبره، نه ځایېري.

مور څه ډول کولای شو، د هغه له ارادې سره اړیکه ونیسو؟

غبروړنا!

دا له تیلی څراغونو نیولې، تر سمندري څراغونو،

تر روشن اندازونو،

تر (کرم شبتاب) پورې...

حتا تر دروني لمرونو او نور فوارو پورې،
شکلي او بې شکله رنځگانې، په ځان کې رانغاړي.
نو هم به دباندې نظر ساتې او هم دننه!
لمر مو د جسم او حواسو فصل، را پخوي.
او خدایي رنځ مو، زړه د رنځ په جنس بدلوي.

***

۴۶

د معنوي کمال ارتفاعاتو ته تللي لار، له خدایي غږورنځانه،
خبر بدل دي.
خپل تخیل ته مخه کړئ!
په دروني ابزارو، دهستی د ناشنا ابعادو،
نقاش شئ.

***

۴۷

د غږ سپینه نغمه، چې د وجود له ناپیدا لوړو را الوزي،
د حیات اوبه دي،
چې وگړی یې په څپو سپور، خپلو هېرو ازلي زمکو ته رسېدلای شي.
کله کله «ځان»، اورئ!

چوپیتا، ددغه غر په ابدی سندرہ،
ډکه ده.

***

۴۸

ژوند؛ د «شېبې» شعر دی.
خومره، چې ژوندي ؤ، هومره شعر جوړېږو.
وگورئ!
هیلی- یا هر بل څه چې دا اوس گورئ- تر هر نوي او زاړه شعره،
زیاتې نوې او شعر شوي برېښي.

***

۴۹

ژوند په بې متنه ژبه غږېږي.
گلان، چنارونه، وپالې، سیندونه،
مچۍ، غرخې، همالیا او بابا غرونه،
اطلس او نور اقیانوسونه،
لمر او ستوري...
دا د ژوند د ناتمامې ژبې،
مجسمې کلمې دي.

آيا زموږ ژبه او نورې ژبې، او په ژبو سپرې پوهې او انگړنې - باورونه،
دومره روح لري، چې د يوې کونډې ابې - خور، درد ته د خوښۍ جام،
ور په خوله کړي!؟

***

۵۰

د چوپتيا، ارامه غبر! ژبه
کله کله تر اور سوزنده شي؛
نو بيا چوپتيا مرهم ده.

***

۵۱

ژوندی کتاب
آيا کله مو پام کړی، چې د وجود دننه مو،
د غبر عجيبه وړمه چلېږي؟
آيا زړه ته مو لويېږي، چې دا بې مفهومه، غير ذهني غبر،
د اگاهۍ او درک لويه غذا ده؟
يوځل يې وازمويئ!
دا غبر،
دغه شېبه- ولو که استراحت ياست، يا په څه کار لگيا ياست،
چا سره غبرېږئ...
په هر حال، دا غبر شته

او سرچینه یې ستاسو دننه ده.
او ستاسو د اگاهی دننه یې نغمه غږېږي.
تجربې ثابته کړې، چې په ذهني ژبه، تر ټولو غوره وینا، تر ټولو ښه شعر او
بل پنځ،
ددغه دایمي دروني غږ، له ناشنا نغمې را جوړېږي.
یوځل فکر ودری،
له فزیکي حواسو لاس واخلي،
او د غږ دغه ابدی جریان ته، د زړه غوږونه خلاص پرېږدئ، او وگورئ، چې
ذهن او خیال ته مو،
د څه نویو فکرونو، ویناو، شعرونو او هنرونو، باغونه راوځي.

★★★

۵۲

هرڅه د غږ یوه بڼه دي.
غږ، د هرڅه سا دی.
او د غږ رودخانه، هماغه ځان ته، د چوپتیا راپرېښوول دي.
دا هغه غږ دی، چې بحث ورباندې نه کېږي!
په پوهه یې رازو سرچینه، نه موندل کېږي.
په تورو او کلمو کې نه ځاېږي!
خو درک کېدلای شی.
دا د خدایي هوښیاری، جام په سر اړول دي.

★★★

۵۳

«مستی منگی بر وری دی / زره می دلبر وری دی
عالمه لار نیسی، یار په هنر وری دی.

خبر یی بیا د اخستو دی...»

د اواز دا شاتو می خنبل، او زره کې می تېرېدل:
لاس په ماشه ټوپکوال یی، هم که په رڼو حواسو واووري،
نو له دې هیسته به د ژوند مرغی،
د خدای له باغه کمه، نه شي!

***

۵۴

کلی،
اوری،
د ورو تنده،
او د دانې غبر،
چې بزگر یی د بېل په چېرې برابر و،
او د اوبو شوپرړرس، مخ په غنمو،
او په وله کې ناستې مرغی چونس،
چې د غنمو د تندې ماتیدلو
او د اوبو د سپېڅلې نښې، شکر په کې عطر ایښي.
او ناڅاپه د ابو «مور» غبر:

«انوره! د مکتب دې ناوخته کېږي.»
ژوند، هر شېبه تازه سمفوني ده.
باید په ټول وجود وڅښل شي!

***

۵۵

زمکه،
د غبر ناتمامه سمفوني؛
وگړي خپل فکرونه،
د نظر شعرونه
او د باور کارونه،
اوري.

***

۵۶

د حیات نغمه
انسان، هغه څه پسې ورک دی، چې د «حیات اوبه» یې بولي!
دغه خدایي معجون،
هماغه د ابدیت روان ژوندی غبر دی.
دا غبر، نه په قلم لیکل شوی او نه به ولیکل شي،

او نه په شعر او بل هنر کې ځایېږي.
دا سپين غبر دی.
دا د جنت سپينه سمفوني ده.
بقا په دغه غبر کې ده او دا غبر، حاضر دی.
دا بې مفهومه او غیر ذهني غبر، دغه شېبه، هر ځای، هر یوه کې،
ځغلي.
د حیات له دغو روانو اوبو سره «ځان» وصلول،
د بقا طریقه ده.
غور شئ!
دغه غبر مادي-ذهني غبر ته غور شئ.
ددې غبر سرچینه، د هر وگړي دننه ده.
جسم، ذهن او فزیکي حواس، ارام ته پرېږدئ،
چې دا غبر مو د زمانو، دروني کنډوالی، در آبادی کړي.
ددې غبر موندل او په ټول ځان څښل،
لوی عشق دی.

***

۵۷

مور د غبر نقاشان
کلمې، د غبر برنډې شوې ښکلاوې دي.
حقیقت شته.

غبر د حقيقت تازه سا رابنکل دي.
ټوله پوهه، ادبيات، علوم، عرفان،
دروني پوهې او مدنيتونه،
د حقيقت د غبر، بوډۍ ټالونه دي.
ليدلي مو دي؛ يونيم ماوتا غونډې وگرې، غبر ته څېره ورکوي.
مور د غبر له ويتامينو تغذيه کېږو.
د هر چا خپله طبعه ده.
خو د ځان په اړه اعتراف کوم، چې موسيقي، په ما کې، په متن بدلېږي.
ښايي تر ټولو ښه متنونه مې، د غبر د رېتم،
توروسپين رسمونه وي!

★★★

۵۸

تياړې مې روح را ځيې،
زړه مې پر رڼاگانو بايللي،
د کلي لمړين پسرلي، او د خدايي رڼا څنگلې،
پر بدن او دروني حواسو را چاپېرېدلو سره، روح را تازه کاوه.
مور د خدايي غبرورڼا، کېوال بچيان يو.

★★★

۵۸

کلمې د غږ شکلونه دي.
او راز راز خيزونه، د کلمو راز راز خپرې،
او نژادونه دي.
مور په يوه غبروره هستۍ کې،
سا کارو.

***

۶۰

سکوت، د ټولې پوهې، غیر ذهني وضعیت
يوه شېبه يې په خيال کې راوړئ:
يوازې ياست.
يو ځل نظر پورته ځغلوئ.
له دې سره، د خيال په کالبوت کې، د هسک مينځ کې ودرېږئ.
اوس غور شئ.
ايا پرته له سکوت او خاموشۍ، څه غورو ته درځي؟!
ځير شئ!
هر څه په سکوت کې دي.
بشري پوهه، مکاتب، طريقې... ټوله معنوي پانگه،
د سکوت په فصل ډکه ده.
سکوت، د هر مکتب، کتاب، کتیبې، تمدن او فرهنگ،

غير مادي-ذهني، حالت دی.

★★★

٦١

د غږ څښاک، زړه او روح تازه کوي.
(ناشناس)، که یوازې په سندرو کې بهیدای،
خدای خبر څومره جل وهلي به ژغورل شوي وای؟!
دغه څښاک وکړئ!

★★★

٦٢

دنيا، د غږونو ناتمامه خزانه!
بیا ځل د ځنگل یوې چوپتیا کې پناه شئ!
ددې ظاهري چوپتیا څټ ته څه گورئ؟
ددې دنگو ونو په رگونو کې، د ژوند روانه وینه-په خپله بې ژبې ژبه، څه په
خوله لري؟
هغه چنچیان، چې دلته یې کورونه جوړ کړي، د کوم غږ په زور ژوندي دي؟
او:
هغه ارواوې، چې (زما، ستا او بل)، په تن کې دېره دي،
څه غږوي؟

اروا پر مکان او زمان مشره ده. او له خدایه غږېږي.
ایا کله مو ددغه اصیل او ابدی خان، بې شکله متن، اورېدلی دی؟
بنایي شپه او د فزیکي حواسو او ذهن خاموشي، یو وړیا فرصت وي؛
د خان د خالص غږ اورېدلو له پاره!
نو ټول د «خان» په لور!

***

٦٣

د لومړني خدایي، سپین غږ، له وړانگو زېږدېدلی خدایي غږ،
د ټول سرنوشت، علم دی.

***

٦٤

«کلمې؛ په ذات کې یو دي.
یو و یوازې...
چې واورېدل شي!
له همدې وېرې، «کلمه» نه اوري.
سیند، شوبین چنچي، هغه حواس بایللي مینان، چې
د یو بل په سترگو کې ورک شوي!
د لیوه گي او لیوه بچي، وړیا مچکي،

ټول بې متنه او کلمو دي.
ددغو بې متنه کلمو، هېڅ کتاب، نه چاپ شوی
او دغه سپین غبر، نه ذهن بازار ته راغلی!
هااا...ای! څه مې ووېل؟
کله کله زه نه يم؛ او د ټولې زمانې چوپتیا،
ما کې ژبه شي.

***

۶۵

جنت؛ له دوزخ وروسته زمانه!
دوزخ، د آدم د املانویسی. کرونده!
او جنت، د خدای د نالیکل شوي غبر،
بې شکله هندسه!

***

۶۶

غبر، د هر وگړي مدرسه
سرآهنگ ایف ایم، پر خپو د احمدظاهر، د اواز وړم راوالت؛
ټول یې ویوړم، د غبر بحر ته!
غبر، څه عظمت دی!

د ټولو شويو او ناشويو کلمو، لاس نه وهلی معصومیت!
وايم که يوځل، ټوله هستي واورو؛ ښايي بيا د جنگ او شخړې وبا،
په ذهن او حواسو را واکمنه نه شي!

***

۶۷

غبر د برکتونو، روانه سمفوني ده.
ټوله هستي، د غبر مادي-ذهني څېره ده.
يوه هڅه، له اوله را په کې جاري ده، چې ټول غبر واورم.
ماشومتوب کې به مې، چې ژپړه غوا، په پولو پووله،
دغه بې مته غبر به، د ما د سر دننه، په وزرز وزرز و.

***

۶۸

يو جام غبر څښل،
ابدیت کې لامبي او ډوبېدول دي.
د هېڅ سندرې شعر مې، پوره په یاد نه دی؛ او مه يې رانه پوښتی؛
ځکه غبر پر شعر مشر دی.
غبر پر شعر او ټول متن کې اول دی.

***

٦٩

کلمې د غږ نقل وپتاسې، خستې وبادام، غنم يا منې
او ښايي تابليت،
(K) او (جام شکران) هم وي!
د غږ سپينه سمفوني، د سوچه، تازه او بې دليله (پوهې، حکمت او ازادۍ)،
ترلاسه کولو له پاره،
د هر وگړي، فردي مدرسه ده.
بې له مېنې، بل زيار ته اړتيا نه شته.
مينه د وجود خاوره، د غږ په اباده، بدلوي.
مېنان د زمانې زړوران دي!

***

٧٠

ولې غږ (صوت)، هرڅه گڼم؟
ځکه چې هغه د کلام، کامل حالت دی.
که غږ نه وي؛ کلمې له شعرونو او نثرونو
ټولېږي.
غږ د کلمې، علت دی.

***

٧١

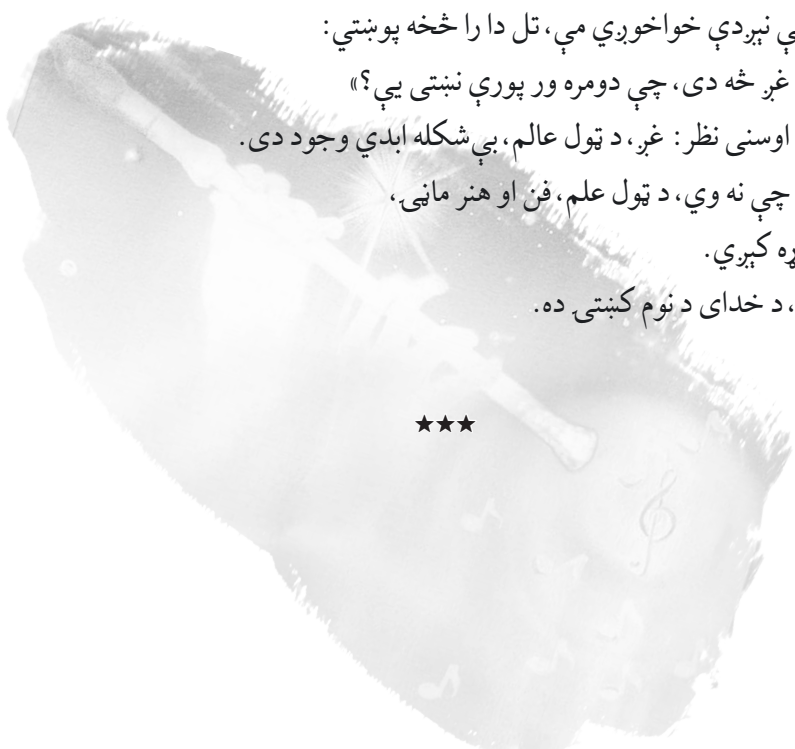
غبر د کلمې اوبه دي .
غبر د کلمې فکر دی .
غبر د کلمې خدایي جوهر دی .
ځکه نو؛ زما فکر د خالص غبر،
په اوبو ژوندی دی .

***

٧٢

غبر، د پوهې سا ده .
ځنې نېردي خواخوږي مې، تل دا را څخه پوښتي :
«دا غبر څه دی، چې دومره ور پورې نښتی یې؟»
زما اوسنی نظر: غبر، د ټول عالم، بې شکله ابدی وجود دی .
غبر چې نه وي، د ټول علم، فن او هنر مانی،
دوره کېږي .
غبر، د خدای د نوم کښتی ده .

***

٧٣

دا بې تازه څاڅکي:

«زړه بې له دغه غبره، د ژوند سا اخیسته!

زړه بې یو کتاب پوهه او خبرتیا تر لاسه کړه.

کتاب په هېڅ ژبه، الفبا او متن نه ښکاره کېده.

کتاب سپین او بې متنه ؤ؛ خو کتاب د هماغه بې مفهومه غبر،

له نندارې جوړ ؤ!

دا کتاب په لیدلو حس کېده...»

(هر یو خپل سقراط دی، ۲۲۱م مخ)

***

٧٤

«غبرونه ټول دې خدای دي.

بې له خدایه، غبر د چا کېدلای شي!؟

بې خدایه غبر نه شته!

هر ژوندی، د خپلې پوهې او وس په اندازه، د خدای غبر او نوم، له خولې

راباسي.

***

٧٥

«مور د غبر او نغمې، د لېرې زمکو مسافران یاستو!
شعر، نقاشی، موسیقی...
د کلالی هنر... ټول، د تبعید د زمان،
اوبښکې دي!»
(جادوگر هزار دست، ٥٥ مخ)

***

٧٦

غبر د روح کښتی
د غم ودرد له ټولو هغو لږو سره، چې ذهن او روان یې، را چاپېر کړی دی،
غبر د زړه ژغورونکی دی؛
په تېره چې د مینې له عطر و راتوکېدلي وي!
نو: غبر د روح کښتی ده.

***

٧٧

هغوی چې د غبر ورنه په رسی، سره وصل شوي،
د ابدیت د اقلیم، گربتان دي.

***

٧٨

کلمه، د غږ ذهني رسم دی.
کتابت، د ذهني اندونو-باورونو، انځورگري ده.
غږ، اصل دی.
غږ، د تخليق سرچينه ده.
د تخليق دغه بهاند سيند، د ژوند زړې زړې ته، ژوند او پابښت ورکوي.
له نړۍ غږ واخلي، سا يې خپږي.
غږ، د هستۍ ژوندی او ابدی علت دی.
د پوهې، هنر او ادب ټول شاهکارونه، د غږ تر ټولو بنایسته، تراشلي پیکرونه دي.

★★★

٧٩

سپين غږ، د ټول تخليق توپان دی.
کلمې که په خټ و خوځو، په غږ ور ختمېږي.
کلمې او توري، شکلي او تصويري غږونه دي.
چا چې بې شکل غږ سره، خپل زړه وتاړه،
د شهکار ميوه راوړي.

★★★

٨٠

ساز خو آلي لري: لس، سل، زر...
خدای تعالی، بی شمېره سازيان، ترانه بول، غزل سرايان، لنډی بول،
دغې وچې او بې غږه نړۍ ته را استولي،
چې ژوند، د غږ باغستان شي!
هر انسان، او هر بل ژوندي موجود، ځانله غږ لري.
يعني هر يو جلا رباب، جلا ستار، جلا هارموني، جلا شپيلی او بله ساز آله
دی.
زمور سرنوشت د خدای د ستر نامه، شات دباندي رااېستل
او مخلوقاتو ته وړيا ورکول دي!

★★★

همدلته به دمه شو؛
کنه غږ دغه دی، چې دغه شېبه - مور يوه يوه ته - سا را کوي.
برکت دې وي.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**